

LIBRIS

We know
books

Colecție coordonată de
IULIA-CRISTIANA STAN

ALAIN-FOURNIER

Marele Meaulnes

Traducere din limba franceză, prefață și tabel cronologic de
ANDREEA VLĂDESCU

CORINT

CLASICI AI LITERATURII

CUPRINS

<i>Prefață</i>	5
<i>Tabel cronologic</i>	18
PARTEA ÎNTÂI	
CAPITOLUL I Elevul de la internat	41
CAPITOLUL II După ora patru	48
CAPITOLUL III „Mergeam adesea la prăvălia împletitorului de coșuri”	51
CAPITOLUL IV Evadarea	55
CAPITOLUL V Trăsura care se întoarce	59
CAPITOLUL VI Se aud bătăi în geam	63
CAPITOLUL VII Jiletca de mătase	68
CAPITOLUL VIII Aventura	73
CAPITOLUL IX O scurtă oprire	76
CAPITOLUL X La stână	80
CAPITOLUL XI Domeniul misterios	83
CAPITOLUL XII Odaia lui Wellington	88
CAPITOLUL XIII Petrecerea stranie	91
CAPITOLUL XIV Petrecerea stranie (continuare).	95
CAPITOLUL XV Întâlnirea	100

TABEL CRONOLOGIC

1886: La 3 octombrie, Henri-Alban Fournier se naște în Sologne, la Chapelle-d'Angillon, în casa bunicilor materni. Fiul tânărului cuplu de învățători, tatăl Augustin Fournier (1861–1933) și mama Marie Albanie Barthe (1864–1928), primește cel de-al doilea nume, Alban, după cel al orașului natal al bunicului său (Alban, din Albi).

Originile nou-născutului nu par străine nici de amestecul de spirit curtenesc și de nostalgie a nobleței, cu aspirația frustră, spre totala libertate a *solognez*-ului (pescar și vânător), amestec specific esenței spirituale a personajului Meaulnes însuși. Astfel, Mathieu Barthe, bunicul matern al scriitorului, a fost un adevărat picaro. După cum afirmă nepoata sa, acest ultim vlăstar al familiei marchizilor de Poujol de Saint-André de la Tapie era un „fost soldat, fost cioban, fost jandarm”. Pe de altă parte, bunica paternă, o anume Charpentier, este o simplă țărancă din Nançay, dar care își împrumută numele bunicilor din roman, al căror model comportamental rămâne totuși bătrânul cuplu Barthe.

1889: Se naște sora lui Henri-Alban, Isabelle (1889–1971), care avea să-și consacre întreaga existență menținerii vii a memoriei fratelui său, atât prin volumul memorialistic *Images d'Alain-Fournier*, cât și prin publicarea postumă a scrierilor autorului.

Faptul că Isabelle a rămas infirmă în urma nașterii sale dificile a fost poate o sursă de inspirație pentru episodul

romanesc al venirii pe lume a fiicei lui Augustin Meaulnes, după cum tot suferința ei pare să fi inspirat și coxalgia atribuită în roman naratorului-erou, François Seurel.

1886–1891: Micul Henri-Alban și-a petrecut primii ani ai vieții la Marçais, în sudul departamentului, unde, în lunile premergătoare nașterii copilului, tatăl său tocmai fusese numit învățător.

1891: Augustin Fournier este numit directorul Școlii de băieți de la Épineuil-le-Fleuriel (în regiunea Centre-Val de Loire, din departamentul Cher). Familia se instalează în casa din sediul Școlii-Primărie, evocată fidel în roman ca fiind Colegiul Sainte-Agathe. De altfel, primăria comunei păstrează și astăzi principalele spații descrise în *Marele Meaulnes*, care susțin, implicit, caracterul realist al romanului: casa școlii (devenită muzeu), cafeneaua văduvei Delouche, locuința grasului Boujardon, fermele *La Belle-Étoile* și cea a bătrânului Martin.

1892: Henri-Alban Fournier începe școala în clasa tatălui său, Augustin (cunoscut în regiune ca Auguste) Fournier, modelul luminoasei figuri a domnului Seurel, dascălul și directorul școlii de la Sainte-Agathe și tatăl naratorului François din roman.

Micul Henri-Alban, împreună cu sora sa Isabelle, începe să-și petreacă vacanțele la Chapelle-d'Angillon, satul bunicilor materni, unde vizitează capela romanică Sainte-Agathe (care dă numele școlii din *Marele Meaulnes*). Plimbările prin pădurea Saint-Palais cu familia, în trăsurica trasă de măgăruș, par să-i fi prilejuit băiețelului cunoașterea ruinelor și abației de la Loroy, cea mai apropiată imagine de cea a Domeniului ruinat.

1893: Din luna mai, Marie Albanie, mama scriitorului, este numită învățătoare și începe să predea, ca și Emilie din

roman, la „clasele celor mici”. Din tren spre bunici sau de prin numeroasele excursii de vacanță, băiatul cunoaște salba de castele din Sologne, care îi inspiră detalii din evocarea Domeniului din roman: castelul Cornançay din vecinătatea satului Épineuil, castelul Meillant, care păstrează cenotaful asemănător celui plasat de Jasmin în capela ruinată; castelul La Vallée, unde castelana Marie-Antoinette de Canterenne fusese părăsită în noaptea nunții de marchizul de Masparault.

1896: Colegii lui Henri-Alban Fournier povestesc despre fabuloasa petrecere cu lampioane organizată la castelul Cornançay de către viconte de Fadate, cu ocazia botezului fiicei sale, la care a invitat cele 200 de familii de arendași și zilieri de pe Domeniu, împreună cu copiii lor.

1898: La doisprezece ani, după ce încheie ciclul primar și clasa a V-a, prima clasă de gimnaziu, la școala condusă de tatăl său, viitorul scriitor pleacă la Paris pentru a-și continua studiile (experiență proiectată în roman asupra protagonistului, Augustin Meaulnes).

Pe 3 octombrie, Henri-Alban Fournier începe clasa a VI-a la liceul Voltaire.

În capitală, el stă în gazdă la doamna Bijard, fostă adjunctă a lui Augustin Fournier la Épineuil, devenită directoarea unui pension de domnișoare.

1899–1900: Răsfățat și supravegheat de doamna Bijard, deși Parisul i se pare ostil, adolescentul este premiant la aproape toate materiile în primii doi ani școlari petrecuți aici.

Liceanul continuă să-și petreacă sfârșitul de vacanțe la Nançay, satul natal al tatălui său, la unchiul Florent, modelul lui Florentin, tatăl celor zece copii și proprietarul magazinului general din roman.

1900: După ce gazda sa își încheie activitatea didactică pariziană, Henri-Alban devine intern la liceul Voltaire. Singur și simțindu-se înstrăinat, elevul de paisprezece ani visează pe atunci la libertatea vieții de marinar și la experiența bărbătească a marilor voiaje povestite de tatăl său.

1901: În septembrie, atins de mirajul călătoriilor marine, Henri-Alban Fournier își convinge părinții să-l trimită la liceul din Brest, pentru pregătirea studiilor superioare la Școala Navală și la orele de marină de la Bordas. De altfel, aspirațiile sale de elev-adjutant de marină și condiția obscură a matelotului sunt atribuite de viitorul scriitor eroiului său Frantz de Galais. Inițial, adolescentul își propune să dea direct examenele pentru clasa a II-a a cursului superior din liceul de marină (penultima clasă de liceu), sărind peste clasa a III-a.

1902: Nivelul de pregătire al liceanului școlit la Paris este atât de avansat față de cel al colegilor, încât la începutul anului școlar i se aprobă susținerea anticipată a examenului de bacalaureat de profil, pe care îl și promovează.

După cincisprezece luni, în decembrie, tânărul renunță la proiectul Școlii Navale. Astfel, el părăsește liceul, aflat atât de departe, cu rigoarea și disciplina lui severă, care nu-i permiteau să-și vadă familia decât în vacanța de Paște, și se întoarce acasă.

De Crăciun, Henri-Alban își anunță părinții că nu-și finalizează studiile la Brest, continuându-le în schimb la Paris.

În acest an, familia sa se mută la Chapelle-d'Angillon, ca să-i fie aproape bunicii rămase văduvă. Locuința lui Augustin din satul natal, evocată în roman, „primăria-școală”, este tocmai această locuință a învățătorului Fournier.

1903: La începutul lunii ianuarie, Henri-Alban Fournier, elev în clasa a III-a de filosofie și litere la cursul superior, devine intern la liceul Henri IV din Paris, unde rămâne o lună.

Din martie, începe pregătirea pentru bacalaureatul în filosofie, la liceul vechi din Bourges (care îi poartă numele din 1937).

La Bourges, în luna iulie, tânărul Fournier trece la limită probele examenului de bacalaureat în litere.

Creat în acest an, poemul *Sur une nacelle* („Într-o nacelă”) atestă cunoașterea și afinitățile sale cu lirica modern(ist)ă, de sfârșit al perioadei La Belle Époque.

Înzestratul scriitor este autorul unui foarte reușit portret în creion al lui Reginald Gray, datat și semnat ca fiind realizat în acest an la Rouen.

În luna octombrie, pe urmele viitorului său prieten, celebrul scriitor Charles Peguy (1873–1914), tânărul Fournier începe cursurile liceului Lakanal din Sceaux (departamentul Haut de Seine).

În acest „internat al campionilor”, la pregătirea provincialilor pentru admiterea în învățământul superior, îl întâlnește pe tânărul bordelez Jacques Rivière (1886–1925). De acesta l-a legat de altfel o strânsă prietenie, începută prin lungi plimbări în Paris, prin participarea la expoziții și concerte și, mai ales, prin raite în librăriile și anticariatele din capitală.

Împărtășindu-și impresii asupra literaturii și artei plastice contemporane, cei doi prieteni își pregătesc împreună și examenul de admitere la Școala Normală Superioară.

1904: La Liceul Lakanal, tânărul Fournier se împrietenește și cu René Bichet, numit de scriitor „micul B.” în bogata lor corespondență, desfășurată până la moartea lui Fournier.

1905: Henri-Alban își începe corespondența cu Jacques Rivière (picat la examenul de la Școala Normală din acest an) și pleacă mai întâi la Bordeaux și apoi la Paris. Foarte activ până în 1910 (când cei doi prieteni devin vecini), schimbul de epistole se încheie în 1914, fatidicul an al sfârșitului lui Fournier.

Serile și în timpul său liber, tânărul bacalaureat creează poeme din care transpar o solidă cunoaștere a experimentelor poetice contemporane și, mai ales, influențe din Francis Jammes și Walt Whitman, poezii admirați de scriitor: *Adolescents* („Adolescenți”), *L'ondée...* („Șuvoaie de ploaie”), *Conte du soleil et de la route* („Povestea soarelui și a potecii”), *Sur ce Grand Chemin gris...* („Pe marele drum cenușiu”), *Ronde* („Cântec vesel” – pus pe muzică mai târziu de Alexandre Guinle), *À travers les étés...* („De-a lungul verilor”), *Chant de route* („Cântec de drum”), *Premières brumes de septembre...* („Primele brume ale lui septembrie”).

Pe 1 iunie¹, în ziua de Înălțare, are loc întâlnirea care îi va pecetlui destinul estetic, conturând nucleul viziunii epice a romanului. Atunci, în timpul vizitei la „Salonul Național”, pe treptele scării de la Grand-Palais din Paris, tânărul o întâlnește pe frumoasa blondă, însoțită de o bătrână. După ce o urmărește până la Cours-la-Reine și de aici pe vapoaraș, până la locuința sa din Bulevardul Saint-Germain, ca și Augustin Meaulnes în roman, el rămâne la pândă la fereastra fetei.

Pe 10 iunie, fata iese la geam și-i zâmbește tânărului îmbrăcat în negru, care îi păzește geamurile, în ploaie. În roman, această relație este evocată ca avându-i drept protagoniști

¹ În anul 1905, Paștele catolic a fost sărbătorit la data de 23 aprilie, în consecință, Înălțarea fiind celebrată la 1 iunie (n. red.).

pe Meaulnes și pe Yvonne de Galais, dar proiectând unele detalii și asupra primei apariții în text a lui Frantz.

De Rusalii, pe 11 iunie, tânăra iese din casă cu cartea de rugăciuni în mână. Cei doi urcă împreună în tramvaiul spre biserica Saint-Germain-des-Prés. Acum reușesc să comunice. Fata se prezintă, Yvonne de Quiévrecourt. Îi spune că este logodită și, repetând replica – atribuită lui Frantz în roman – „La ce bun? La ce bun?”, ea îi cere băiatului să nu o mai urmărească...

Pe durata vacanței de vară, între 2 iulie și 17 septembrie, el pleacă în Anglia, unde își găsisese de lucru. Angajat ca traducător de scrisori comerciale la firma de tapet Sanderson & Son din Chiswick (suburbie din vestul Londrei), Fournier se instalează în casa secretarului uzinei, domnul Nightingale.

La Londra, viitorul scriitor își petrece duminicile vizitând marile grădini și castelele de pe valea Tamisei (Richmond, Hampton Court, Bedford Park) din preajma capitalei și celebrele muzee National Gallery și Tate Gallery.

El descoperă în capitala Angliei pictura preraphaelită – aproape necunoscută în Franța – și asociază chipul feminin din tabloul *Beata Beatrix*, de Dante Gabriel Rossetti, cu acela al lui Yvonne de Quiévrecourt.

De la Londra, într-o scrisoare din 13 august, tânărul bacalaurat îi mărturisește lui Jacques Rivière visul său de a deveni romancier, ca și Dickens, afirmație care îi anunță opțiunea și anticipează și dimensiunea realistă a romanului.

906: De Înălțare, după un an de la tulburătoarea întâlnire, Fournier o așteaptă zadarnic pe Yvonne de Quiévrecourt în fața casei sale, conchizând, cu amărăciune, ca și protagonistul romanului, că: „Și dacă ar fi venit, ea nu ar mai fi fost aceeași.”

În acest an, Henri Fournier își completează, la liceul din Lakanal, cercul de prieteni prestigioși. Corespondenței sale cu eseistul Jacques Rivière i se adaugă relațiile epistolare cu pictorul André Lhote și cu muzicianul Alexandre Guinle. Scrisorile lui Fournier sunt adeseori luări de poziție estetică, note polemice, scurte comentarii critice, care trădează solida formație culturală, unele surse ale operei și preferințele sale din literatura contemporană. Detalii din viață și confidențe semnificative pentru procesul de creație romanescă sunt incluse și în schimbul de scrisori cu prietenul său intim, René Bichet.

La începutul lunii octombrie, Henri Fournier se înscrie în anul școlar 1906–1907 la Paris, la liceul Louis-le-Grand, pentru un al treilea an de clasă pregătitoare. El se instalează în capitală împreună cu bunica maternă, Maman Barthe, într-un mic apartament de pe strada Mazarine. I se alătură sora sa Isabelle, pentru a pregăti împreună admiterea la Școala Normală Superioară de la Sceaux.

Poeziile scrise în acest an, *Et maintenant que c'est la pluie* („Și acum când plouă”) și *Dans ce chemin qui s'enfonce* („Pe drumul înfundat”), dezvoltă motivele de factură simbolistă, recurente în roman: ploaia și drumul.

1907: Pe 16 iulie trece proba scrisă, dar pe 24 iulie, ca și Jacques Rivière, cu un an mai înainte, pică (proba orală) la examenul de admitere de la Școala Normală Superioară din Sceaux.

Tot pe 24 iulie, Henri-Alban află că tânăra de Quiévrecourt se măritase cu un an în urmă cu medicul de marină Amédée Brochet. De altfel, tânărul Fournier însuși afirmă cu amărăciune într-o scrisoare adresată lui Jacques Rivière că: „Ea nu mai este. Sunt singur.”

În contextul prieteniei fratelui său cu Jacques Rivière, Isabelle Fournier îl cunoaște în acest an pe viitorul eseist și critic literar, care avea să-i devină soț (în 1909).

În august, Henri Fournier își petrece cincisprezece zile de vacanță la mătușile lui Jacques Rivière la Domaine de Saint-Victor de la Cenon, lângă Bordeaux, făcând și scurte excursii la Biarritz, Saint-Jean de Luz și San Sebastian (Spania). Scriitorul răspunde acestei vizite, găzduindu-l la rândul său pe eseist la părinții lui.

În 2 octombrie, tânărul renunță la planul de a intra la Școala Normală și își părăsește apartamentul și micul grup de familie, reunit la Paris, pentru a-și efectua serviciul militar.

Este mai întâi încorporat în Regimentul 23 de Dragoni din Vincennes. Neadaptându-se disciplinei cazone din cavalerie, este transferat din 10 noiembrie la Regimentul Infanterie de la cazarma Latour-Maubourg (Paris).

Scriitorul își începe colaborarea la reviste pariziene promoatoare ale noilor orientări estetice și culturale. Publică în revista *Tânit* două eseuri, în care își afirmă admirația față de reputații autori contemporani: Paul Claudel, *Partage de Midi* („Moștenirea Sudului”), și Francis Jammes, *Clairière dans le ciel* („Luminișul din văzduh”).

Pe 25 decembrie, tânărul debutează în presă cu poemul în proză *Le corps de la femme* („Trupul femeii”). Consacrat, se pare, marii sale iubiri imposibile, textul este și primul semnat cu pseudonimul Alain-Fournier, ales pentru a nu fi confundat cu automobilistul, celebru în epocă, Henri Fournier, câștigător al raliului Paris-Berlin.

1908: În aprilie este detașat la regimentul de la Fort de Vanves. Scriitorul participă la manevrele militare de la Maison-Laffitte și la marșul spre tabăra Mailly, desfășurat

în luna mai. Pe 4 octombrie, Henri-Alban Fournier este transferat la cazarma Corbineau din Laval. La 15 octombrie, se înscrie ca elev-ofițer la Laval, unde își continuă stagiul militar până în 3 martie 1909. Scrie eseul *Dialogue aux approches de Noël* („Dialog în preajma Crăciunului”). La sfârșitul anului sau începutul anului următor redactează poemul în proză *La femme empoisonnée* („Femeia otrăvită”).

1909: În luna aprilie, tânărul bacalaureat este promovat sublocotenent la Regimentul 88 Infanterie de la Mirande (în departamentul Gers, din regiunea occitană). Într-o scrisoare din 20 mai, scriitorul îi povestește detaliat prietenului său Jacques Rivière episodul scurtei sale relații cu Yvonne de Quiévrecourt, care îi rămăsese viu în memorie. Pe 18 iunie, Henri Fournier îi mărturisește într-o scrisoare adresată lui Jacques Rivière că: „Intenționez să scriu despre propriul meu chip ceva esențial și foarte frumos [...] Să descriu diferitele fețe ale sufletului meu [...] Va fi mai simplu și mai gingaș decât mâna unei femei care urmează în noapte contururile unei fețe. Și, totuși, cei care vor citi vor fi uimiți de izul de stătut și de scandal.” În timpul permisiilor din vară, Alain-Fournier îl vizitează pe prietenul său Guinle la vila acestuia de la Pau. Împreună, fac scurte călătorii la Eaux-Bonnes, Lourdes și Bordeaux, unde se întâlnesc cu criticul de artă André Lhote. După vizitarea Muzeului Augustinilor de la Toulouse, sublocotenentul Fournier se alătură camarazilor săi din tabăra Bonconne, de lângă Mondoville, pentru noi manevre. În 24 august obține o permisie pentru a participa la nunta surorii sale, oficiată (cu tot sprijinul familiei Fournier și în ciuda opoziției celebrului profesor, doctorul Rivière, tatăl lui Jacques) la biserica Saint-Germain-des-Prés din Paris. Pe 21 septembrie, în timpul manevrelor de la Gers la Garonne,

Alain-Fournier este găzduit în ferma-castel de la Tardan. Aici vizitează „camera lui Wellington” (Wellington dormise acolo în 1815), pe care a evocat-o în roman ca fiind odaia protagonistului în castelul de pe Domeniul fantastic.

910: La 12 februarie, o întâlnește pe cheiul Senei pe tânăra modistă Jeanne Bruneau, însoțită de sora ei. Tânărul le invită în aceeași seară la teatru, unde Sarah Bernard juca în *Dama cu camelii*. Episodul este redat fidel în roman, avându-i ca protagoniști pe Augustin Meaulnes și pe Valentine, croitoreasă din Bourges.

Pe 26 martie, scriitorul se mută împreună cu familia sa în strada Cassini, în aceeași casă și cu tinerii însurăței, Isabelle și Jacques Rivière, domiciliați la demisolul clădirii.

La începutul verii, ca răspuns la invitația lui André Lhote, Henri Fournier își duce prietena, pe Jeanne Bruneau, la vila criticului de artă de la Orgeville (lângă Evreux). Dezvăluite în corespondența cu A. Lhote și mărturisite de Isabelle Rivière în *Images...*, certurile dintre Henri și Jeanne sunt evocate atât în romanul *Marele Meaulnes*, cât și în proza scurtă *La dispute et la nuit dans la celule* („Cearta și noaptea în celulă”).

Pe 25 septembrie este liberat la Mirande, ca sublocotenent în rezervă. Dezamăgit de incapacitatea lui Jeanne de a-l înțelege, el îi scrie surorii sale că relația „s-a terminat”, deși de fapt ea mai continuă, cu certuri și împăcări sporadice. Alain-Fournier îl cunoaște pe Charles Péguy, cu care va întreține o strânsă prietenie și – începând din 28 septembrie – o corespondență susținută, până în 1914, când și acesta va fi ucis pe front, cu cincisprezece zile înaintea sa. După diverse colaborări literare, cu sprijinul lui Péguy, devine redactor al „Curierului literar” de la cotidianul

Paris Journal. Articolul publicat în data de 9 mai atrage atenția asupra înzeestrării sale scriitoricești, prin ironie și vioiciunea stilistică, fiind însă unul dintre textele pe care autorul le neagă. Probabil în acest context, scriitorul redactează și alte articole rămase nepublicate antum, consacrate operei unor scriitori apropiați lui (Charles Péguy, Margueritte Andoux) și celui mai cunoscut sculptor contemporan, elevul lui Rodin (*La leçon du sculpteur Bourdelle* – „Lecția sculptorului Bourdelle”). Scriitorul creează acum poemele în proză, de mici dimensiuni: *La femme empoisonnée* („Femeia otrăvită”), dedicat lui André Suarés și publicat postum, în clandestinitate, în Țările de Jos (1944); *Dans le tout petit jardin* („Într-o grădină micuță”); *Madelaine; La partie de plaisir* („Petrecerea”) și *Les fêtes publiques* („Sărbătorile publice”). Pentru romanul la care scriitorul reflectează din 1905, textul *Grandes Manoeuvres* („Marile Manevre”), definitivat în acest an, este un prim exercițiu epic mai amplu, structurat pe capitolele: I. *La chambre d'ami du tailleur – Camera de oaspeți a croitorului*; II. *Marche, avant le jour – Marșul, în zorii zilei*; III. *L'amour cherche les deux abandonnés – Iubirea îi caută pe cei doi lăsați în voia sorții* (publicat în anul următor). Instalat în casa Cassini, începe să redacteze romanul *Le Grand Meaulnes*.

Tânărul scriitor semnează în *La Grande Revue* poemul în proză *Le miracle des trois dames du village* („Miracolul celor trei doamne din sat”), care conturează imaginea femeii pierdute, tragică ipostaziere a presupusei condiții a lui Valentine, după cearta cu Augustin. Publicistului Fournier i se atribuie și articolul *Chronique de la mode* – „Cronica de modă” (rămas nepublicat antum), conceput acum pentru *La Grande Revue*. În acest an, în *Nouvelle Revue Française* îi

apar recenzii la opere de: Villiers de L'Isle Adam (*Derniers contes* – „Ultimele povestiri”), Scantrel-Suarés (*Sur la vie* – „Despre viață”), Jeanne Termier (*Derniers Refuges* – „Ultimele Refugii”), Marguerite Andoux (*Marie-Claire*) și reportajul *Le Président Roosevelt à la Sorbonne* – „Președintele Roosevelt la Sorbona”.

1911: Alain-Fournier revine la Mirande pentru două participări de câte 28 de zile la manevrele de la Gers (între Auch și Isle-Jourdain). Cu ocazia permisiilor, sublocotenentul vizitează mănăstirea Sainte-Marie du Désert din zona Cadours. Publicistul este găzduit de Jules Iehl la Fronton și împreună cu Jacques Rivière stă câteva zile la André Gide, la Cuverville. Începând din acest an, până în 1914, îl vizitează frecvent pe Charles Péguy, atât la *Cahiers de la Quinzaine*, cât și în vila acestuia de la Lozère. Péguy îi dezvăluie versurile sale și urmărește îndeaproape redactarea romanului *Marele Meaulnes*. Ca reflex al acestei strânse relații, scriitorul redactează omagiul lui Charles Péguy, publicat în *Nouvelle Revue Française*, sub titlul *Portrait*. Autorul scrie proza lirică *Le Miracle de la Fermière* („Miracolul Fermierei”).

Se naște Jacqueline, fiica lui Isabelle și a lui Jacques Rivière, fina lui Alain-Fournier. Fratele ei, Alain Rivière (n. în 1920), împreună cu soția și cele două fiice ale sale, va continua cultivarea memoriei lui Alain-Fournier și editarea științifică a operelor sale postume.

Corpondează și o susține în viața literară pe Marguerite Audoux (1863–1937), câștigătoare a premiului „Femina” (1910) pentru romanul său autobiografic *Marie-Claire*. În acest an, schițează în creion ferma din Berrué, unde scriitoarea fusese slugă și ciobăniță.

1912: Publicistul Fournier renunță la postul său de la *Paris Journal*. În aprilie pune capăt legăturii sale cu Jeanne, mărturisind în corespondența către sora sa că: „Am făcut toate acestea ca să-mi demonstrez că nu am găsit iubirea.”

Pe 5 mai devine secretarul lui Claude Casimir Périer și începe să lucreze la domiciliul scriitorului de lângă grădina Trocadéro. Frecventându-l pe scriitorul Claude Casimir Périer, în casa lui de la Trie-la-Ville (lângă Gisors) și la vila Souberbielle, de la Combo-les-Bains, Fournier începe o relație pasională cu soția lui Périer, actrița Pauline Benda (cu pseudonimul de scenă Madame Simone). Această relație a implicat și o bogată corespondență, care a continuat până la moartea tânărului. În *Nouvelle Revue Française* îi apare eseu *Sur le champ de batailles. Souvenirs des journalistes français, anciens correspondants de guerre* („Pe câmpul de luptă. Amintiri ale ziaristilor francezi, foști corespondenți de război”). Autorului îi sunt atribuite articolele nesemnate, apărute în *L'Intransigeant*: cronică *L'annonce faite à Marie, par Paul Claudel* – „Bunavestire, de Paul Claudel” și eseu *Paul Fargue*. În *Paris Journal*, tânărul publică sondajul *Une enquête sur la jeunesse littéraire* („O anchetă asupra tinerei generații de scriitori”).

1913: Henri-Alban Fournier participă la manevrele de la Caylus (Tarn-et-Garonne).

Din timpul șederii sublocotenentului la cazarma de la Lacapelle-Livron și a excursiilor cu bicicleta în Valea Bonnette datează celebrele sale fotografii în haine militare. Pe 28 martie 1913 apare în *L'Intransigeant* articolul care i se atribuie scriitorului, *Hermiston, le juge pendeur* („Hermiston, judecătorul care spânzură”). Exprimând admirația față de clasicul Stevenson, această cronică la ultima sa carte atrage atenția asupra interesului lui Fournier

pentru scrierile de aventuri și a posibilelor accente de această factură din viitorul roman. În luna mai, tânărul Fournier o întâlnește pentru ultima oară pe Yvonne Brochet (Quiévre-court), mamă a doi copii. După cum mărturisește în corespondență, el își reafirmă iubirea nealterată de timp și îi înmânează femeii o scrisoare, redactată în septembrie 1912. Scriitorul i-a mai spus și că „Un roman lung, pe care îl închei acum și care gravitează în jurul dumneavoastră, al dumneavoastră, pe care v-am cunoscut atât de puțin, va apărea în iarna asta”.

În luna iunie își începe relația pasională și corespondența cu Madame Simone, soția patronului său, iubire care va dura până la moartea scriitorului.

Marele Meaulnes este publicat în *Nouvelle Revue Française*, în cinci numere succesive de foileton (din iulie până în noiembrie).

La sfârșit de octombrie, Alain-Fournier debutează editorial la casa *Frații Emile-Paul*, bucurându-se de un substanțial succes de public și de critică.

Pe 6 noiembrie este tipărită ediția de lux, pe hârtie „japon”, iar primul număr îi este trimis lui Yvonne. Supraviețuindu-i cincizeci de ani lui Henri-Alban Fournier, Yvonne de Quiévre-court (decedată la vârsta de 79 de ani, în 1964), nu își exprimă niciodată poziția și simțămintele față de episodul din tinerețe.

După unsprezece votări, *Le Grand Meaulnes* pierde pentru un vot Premiul Academiei Goncourt, cel mai prestigios premiu literar francez. Cu privire la acest episod, autorul declară că: „Nu vreau nici bani și nici premii. Ceea ce îmi doresc eu este ca romanul să fie citit.”

1914: La începutul anului, conturează situațiile dramatice din piesa *La Maison dans la forêt* („Casa din pădure”) și

începe romanul *Colombe Blanchet* (rămas neterminat). La vila lui Casimir Périer de la Combo-les-Bains, Henri-Alban Fournier primește ordinul de mobilizare. De aici, el se deplasează la Mirande și, mai departe, spre front. După o lungă călătorie cu trenul de la Auch la tabăra de la Suippes, alături de regimentul său, locotenentul Fournier traversează pe jos pădurile din Argonne și Verdun, pentru a ajunge la linia frontului din Lorena. Până spre sfârșitul lunii septembrie, participă la lupte: la Eton (24 august), la Hautmont și Consonvoye (1 septembrie), la înfruntările din regiunile Osches și Ippécourt. În urma luptelor din 22 septembrie, este dat dispărut împreună cu cei douăzeci de camarazi din compania sa. Pe 26 septembrie, locotenentul Henri-Alban Fournier este declarat decedat și se află că a fost înhumat de germani în groapa comună de la Vaux-devant-Damloup.

1915: Scriitorul primește cu titlu postum Premiul Jules Davaine al Academiei Franceze pentru proză.

1918: Pe 15 februarie, Jacques Rivière susține o conferință de presă la Geneva consacrată lui Alain-Fournier, în care trasează principalele direcții tradiționale de interpretare a textului, menținute până în ultimele două decenii ale secolului: *Le Grand Meaulnes*: „roman al zonei Berry-Sologne”, „roman autobiografic”, „roman de aventuri”, „roman al adolescenței”.

1920: Pe 2 august, la Paris, este transcris decesul lui Fournier, cu mențiunea „mort pentru Franța”, care îl plasează alături de mulți alți literați francezi, în frunte cu poetul Guillaume Apollinaire (9 noiembrie 1918) și prozatorul Ch. Péguy (7 septembrie 1914). Cu titlu postum, pentru întreaga sa activitate, scriitorul primește Legiunea de onoare în grad de Cavalier (cea mai înaltă distincție franceză). Erou în